

OCUPACIÓ

La tristesa entra a casa

Segons el psicòleg Roger Puigdecenet, de Psigma, quan el membre d'una parella està a l'atur trasllada a l'àmbit conjugal la tristesa i el cansament, cosa que causa més conflictivitat amb la parella i els fills.

ELS EFECTES DE LA CRISI

La família també pateix

L'entorn de les persones a l'atur experimenta més ansietat que els mateixos aturats



Les mares amb fills en situació d'atur són les que tenen més ansietat en veure frustrades les expectatives laborals de la família

GETTY IMAGES/TETRA IMAGES RF/ ROBB LEWINE

Nuria Peláez

Amb prop de sis milions d'aturats, la crisi social ja seria insostenible a Espanya si no fos per la xarxa de suport informal que representen les famílies. Però un estudi de l'Obra Social La Caixa ja fa mesos que ho advertia: les famílies espanyoles, que al llarg dels primers anys de crisi havien exercit un paper amortidor en el suport dels membres que tenien a l'atur, es troben al límit econòmic. Des d'un punt de vista psicològic, n'hi ha que també han arribat al límit: segons l'Associació Espanyola de Psiquiatria Privada (Asepp), els familiars de persones a l'atur tenen més ansietat que els aturats mateixos, especialment les mares amb fills sense feina, que tenen aquest problema entre dues i tres vegades més que els pares.

“El cervell humà prioritza: si no es pot donar menjar als fills, difícilment es tindrà una crisi d'ansietat, perquè hi ha qüestions més importants que cal atendre. Així doncs, els familiars de les persones que es-

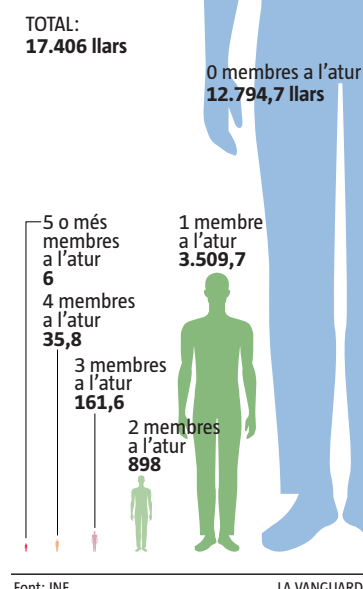
tan a l'atur tendeixen a tenir més ansietat que els mateixos aturats”, argumenta el doctor José Antonio López Rodríguez, vicepresident de l'Asepp.

Segons Amelia García Moltó, professora de la Universitat Complutense de Madrid i directora del màster en Teràpia Familiar i de Parella per a Professionals de la Salut, les famílies poden viure diferents tipus de crisi, i una és la “crisi associada a desgràcies inesperades” com la pèrdua de la feina. “La feina és un element central en la vida de les persones –recorda García Moltó–. La pèrdua afectarà negativament la persona i el sistema familiar al qual pertany, sobretot en una situació d'altres taxes d'atur com l'actual, amb poques possibilitats de trobar una altra feina remunerada”. La resposta de la família davant aquesta situació dependrà, explica García Moltó, “que sigui un grup familiar funcional, estructurat, flexible davant els canvis i demandes de cada moment, que permeti donar una resposta asertiva, de suport, i no pas demolidora”. Així doncs, segons aquesta experta, les millors maneres d'afrontar la situació

Les mares amb fills sense feina són les més afectades: entre dues i tres vegades més que els pares

Més aturats en les famílies

| Xifres en milers de llars |



les protagonitzaran “persones i grups familiars amb un desenvolupament personal i social desitjable, fruit d'un sistema educatiu que potencii persones i grups capaços d'afrontar i de resoldre problemes”. Si això no és així, apunta, les conseqüències de l'atur “poden ser lamentables: pèrdua d'identitat personal, depressió, disminució de l'autoestima, pèrdua d'autoritat davant els fills, pèrdua d'interès per la parella, conflictes, sobrecàrrega econòmica i emocional”.

El nivell d'angoixa que pateix una persona afectada per una situació d'atur, o amb un familiar en aquesta situació, depèn de diversos factors, com ara els trets de personalitat de l'individu, els recursos psicològics de què disposa i el suport que li proporciona l'entorn. “La persona que viu el problema en primera persona pot tenir un procés de negació i tendeix a interioritzar la por per no fer patir els altres. En canvi, les persones del seu entorn exterioritzen obertament les pors”, destaca Roger Puigdecenet, psicòleg de Psigma. D'altra banda, tal com recorda Puigdecenet, el ma-

teix afectat “no té la necessitat de preocupar-se pel seu entorn, perquè espera que siguin els altres els que l'ajudin, mentre que els seus familiars, en canvi, tenen una doble preocupació: la mateixa por que l'afectat i, a més, l'angoixa que els provoca el fet de voler-lo ajudar i no aconseguir-ho”.

Quan l'aturat és el membre d'una parella, la situació afecta la relació conjugal. Segons el psicòleg de Psigma, “es trasllada a casa el cansament i la tristesa, i provoca poques ganes de comunicar-se, de fer plans junts... Els pacients afirmen que fins i tot es redueix la freqüència de les relacions sexuals”. A més a més, la preocupació del cònjuge que està a l'atur fa que estigui més irritable i augmenten les discussions amb la parella i els fills. Quan són els fills els que pateixen la situació d'atur, “els pares viuen una frustració en les seves expectatives i la tradueixen en una sobreprotecció”. En aquest cas, assenyala Puigdecenet, és habitual que els pares pateixin més que els mateixos fills, “perquè els joves sempre tenen més il·lusió i esperança” per suportar la situació.